

Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Философски факултет
Специалност „ФИЛОСОФИЯ“
Учебна дисциплина
„ФИЛОСОФИЯ НА НАУКАТА - 2“
Преподавател: Проф. СЕРГЕЙ ГЕРДЖИКОВ

ФИЛОСОФИЯ НА НАУКАТА - 2

Библиография

Тема 1

- Херодот. *История*. София: Издателство на НБУ, 2010. Книга втора („Евтерпа“).
Аристотел. *Аналитики*, том 2. *Втора аналитика*. София: ИК „Хр. Ботев“, 1997
Аристотел. *Физика*. София: 2013.
Даймънд, Джаред. *Пушки, вируси и стомана*. Защо хората от различните континенти имат различна история и съдба. София: „Изток–Запад“, 2006. Глава 1.
Брестед, Джеймс. *История на Древен Египет*. I. София, М. А., 2008
Claget, Marshal. *Ancient Egyptian Science*, Vol. I, II, III
Gillings, R. *Mathematics in the Time of Pharaohs*. Dover Publications, 1982
История на света в 20 тома, т. 1
Игнатов, С. *Египет на фараоните*. София, „Изток–Запад“, 2004
Леков, Т. *Скритото знание. Свещените книги на древен Египет*. София: „Изток–Запад“, 2004
Герджиков, Сергей. *Научното обяснение на света*. София: УИ, Екстрем, 2000. (Глава I. Светът пред опитната наука, 1, 2, 3.)
Герджиков, Сергей. „Египетската следа в Западната култура“. *Съвременник*, 2010, 2, 351 - 382

Тема 2

- Kant, I, 1781. Кант, И. *Критика на чистия разум*. С.: Наука и изкуство, 1967
Russel, B., 1914. *Our Knowledge of the External World*. L.: Routledge, 1993.
Carnap, R. Рудолф Карнап. „Преодоляване на метафизиката чрез логически анализ на езика“. *Философия на логиката, II*. София: Изток-Запад, 2008. прев.: Тодор Полименов
Neurath, O., 1932. Нойрат, О. „Протоколните твърдения“. *Философия на науката. Антология*. Герджиков, С., Янакиев, К. (съст.). С.: Лик, 1999.
Schlick, M. “Uber das Fundament der Erkenntnis“. *Erkenntnis*. Bd. 4 (1934), 79 – 99.
Schlick, M. “Is There a Factual a Priori?“ *Readings in the Philosophical Analysis*. N. Y.: 1961, 277–285.
Schlick, M. „Meaning and Verification“. *Readings in the Philosophical Analysis*. N. Y.: 1961, 146–170.
Popper, K, 1934. *The Logic of Scientific Discovery*. London: Routledge, 1948.
Popper, K, 1961. „Evolution and the Tree of Knowledge“. *Objective Knowledge. An Evolutionary Approach*. Oxford: Clarendon Press, 1972.
Kuhn, T., 1962. Кун, Т. *Структура на научните революции*. С.: Петър Берон, 1996
Feuerabend, P., 1965. Файерабенд, П. „Проблеми на емпиризма“. *Философия на науката. Антология*. Герджиков, С., Янакиев, К. (съст.). С.: Лик, 1999, 294 – 305.
Feuerabend, P., 1975. П. Файерабенд. *Против метода*. С.: Наука и изкуство, 1996.

Тема 3

Russel, B., 1912. *The Problems of Philosophy*. London – Oxford – New York: Oxford Univ. Press, 1967.

Пригожин, И., Е. *Новата връзка. Метаморфоза на науката*. София: Наука и изкуство, 1989

Shanon. С., „A Mathematical Theory of Communications”, 1948

Карнап, Р. „Физическият език като универсален език на науката” (откъс). *Философия на науката*. Антологи. С.: Лик, 1999

Нойрат О. „Протоколните твърдения” (откъс). *Философия на науката*. Антологи. С.: Лик, 1999

Шлик, М. „За фундамента на познанието”. (откъс). *Философия на науката*. Антологи. С.: Лик, 1999

Попър, К. *Логика на научното откритие*. (За емпиричния базис) *Философия на науката*. Антологи. С.: Лик, 1999

Герджиков, С. *Граници на науката*, 1995

Герджиков, С. *Научното обяснение на света*, 2000

Тема 4

McTagart, J. McTagart, E. (first 1927) (repr. 1968). *The Nature of Existence*. Vol. II. Ed. by C. D. Broad, Litt. D. Cambridge: C. Un. Press. Chapt. XXXIII. Time. (§303 – 348). (p. 9 – 31) (Превод)

Герджиков, С. *Научното обяснение на света*. С.: УИ, 2000

Хокинг, Ст. *Кратка история на времето*. С., 2000

Герджиков, С. *Светуване*. С. Изток-Запад, 2010

Тема 5

Евклид. *Елементи*. I, II. София: Наука и изкуство, 1972-1973

Бъркли. „Опит за нова теория на зрението.” *Философски произведения, т.2*. С.: „Шамбала”, 1995

A. Poincare, A., 1902. Пуанкаре, А. „Наука и гипотеза“. *О науке*. М.: , 1983.

Einstein, A, 1922. Эйнштейн, А. „Сущность теории относительности“. *Собрание научных трудов, II*. Москва: Наука, 1966, 5 – 82.

Gibson, J. *Ecological Approach To Visual Perception*. Hillsdale, New Jersey London: 1986/1986

Heelan, P. *Space-perception and the Philosophy of Science*. Berkeley, L. A., London: University of California Press, 1983.

Брайън Грийн. *Тъканта на космоса. Пространство, време и текстура на реалността*. София: „Изток-Запад”, 2005 („Вселената и кофата”, 42 – 62, „Сплитане на пространството”, 112–174).

Тема 6

Carnap, R. „Die physicalische Sprache als Universalsprache der Wissenschaft“. *Erkenntnis*. 2 (1931/32), 432 – 465.

Churchland, P. „The Ontological Statuce of Observables“. *Praise of the Science*. Chicago: Univ. of Chicago Press, 1985.

Duhem, P., 1906. Дюем, П. „Физическата теория. Нейната цел и нейният строеж“. *Философия на науката*. Антология. Герджиков, С., Янакиев, К. (съст.). С.: Лик, 1999, 42 – 48.

Duhem, P. „Phisical Theory and Experiment“. *Can Theory Be Refuted?* S. Harding (ed.). Synthese Library, Vol. 81. Boston, 1976.

Einstein, A., L. Infeld, 1954). Айнщайн, А. *Еволюция на идеите във физиката*. София: Наука и изкуство, 1959.

- Feinman, R., 1950. Фейнман, Р. *Характер физических законов*. М.: Мир, 1968
Gherdjikov, S. „The Limits of the Numerical Description“. *Memory, History and Critique*. The Netherlands. [CDROM]. Brinkhuis, F. & Talmore, S. (eds.). Utrecht: MIT Press, 1997. CD ROM.
Levontin, R., 1965. Левонтин, Р. *Генетические основы эволюции*. М.: Мир, 1978

Тема 7

- Carnap, R., 1950. „Empiricism, Semantics, and Ontology“. *Semantics and the Philosophy of Language*. Linsky, L. (ed.) Urbana: The Univ. of Illinois Press, 1952, 208 – 228
Churchland, P. „The Ontological Statuce of Observables“. *Praise of the Science*. Chicago: Univ. of Chicago Press, 1985
Duhem, P., 1906. Дюем, П. „Физическата теория. Нейната цел и нейният строеж“. *Философия на науката*. Антология. Герджиков, С., Янакиев, К. (съст.). С.: Лик, 1999, 42 – 48
Feinman, R., 1950. Фейнман, Р. *Характер физических законов*. М.: Мир, 1968
Gerdjikov, S. „A Matrix Model of Scientific Explanation“. *8th International Congress of Logic, Methodology and Philosophy of Science*, 1987. Abstracts, vol. 5, part 1, sections 1 – 6, 137 – 138
Hempel, K. *Scientific Explanations and other Essays in the Philosophy of Science*. London, 1965
Miller, P. „Bently and Newton“. *Isaak Newton. Papers and Letters on Natural Philosophy*. Harward: Harward University Press, 1958
Popper, K., 1965. *The Myth of the Framework. In Defence of Science and Rationality*. M. A. Notturmo (ed.), L. & N. Y.: Routledge, 1994
Quine, W. „Two Dogmas of Empiricism“. *From a Logical Point of View*. Cambridge, Mass. ; London: Harvard University Press, 1953, 20 – 46
Wright, H. *Explanation and Understanding*. London: 1972
Герджиков, С. „Биологични обяснения и телеология“. *Философска мисъл*, XXXIX, (11/1983), 9–22
Герджиков, С. „Матричен модел на научното обяснение“. *Философска мисъл*, XLI, (10/1985), 90–100
Никитин, Е. *Обяснение – функция науки*. М.: Наука, 1971

Тема 8

- Исак Ньютон. *Математические начала натуральной философии*. Москва: „Наука“ 1989.
http://bg.wikipedia.org/wiki/Исак_Ньютон
Miller, P. „Bently and Newton“. *Isaak Newton. Papers and Letters on Natural Philosophy*. Harward: Harward University Press, 1958
Галилей Г. *Диалог за двете главни системи на света – Птолемеевата и Коперниковата*. Избрани произведения. С.: Наука и изкуство, 1984, Т. 1, 45 – 482
Галилей Г. *Беседи и математически доказателства относно две нови науки*. Избрани произведения. С.: Наука и изкуство, 1985, Т. 2
Грийн, Брайън. *Тъканта на Космоса*. София: Изток– Запад, 2005

Тема 9

- Айнщайн, А., Л. Инфелд. *Еволюция на идеите във физиката*. София: Наука и изкуство, 1959
Айнщайн, А. *Специална и обща теория на относителността*. Популярно изложение. София: Прометей, 2009
Айнщайн, А. *Моята картина на света*. София: „Любомъдрие“, 1996
Эйнщейн и философские проблемы физики XX века. Москва: „Наука“, 1979
Грийн, Б. *Тъканта на Космоса. Пространство, време и текстура на реалността*. София: Изток-Запад, 2005
Albert Einstein: Philosopher-scientist. Vol. II. Princeton, 1949

Тема 10

Хайзенберг, Вернер. „Развитие на понятията в историята на квантовата теория“ (1972). *Философия на науката. Антология*. София: Лик, 2000. Доклад от симпозиум „Развитието на схващането на физиците за природата през XX век“, проведен в Триест, Италия, септември, 1972 г. Първа публикация, от която е направен и преводът тук, в материалите на симпозиума: *The Physicist's Conception of Nature*. J. Mehra (ed.). Reidel, Dordrecht, 1973, 264 – 275.

Bohr, N. „Can Quantum-Mechanical Description of Physical Reality Be Considered Complete?“. *Physical Review*, 48, (1935), 696 – 702.

Feinman, R., 1950. Фейнман, Р. *Характер физических законов*. М.: Мир, 1968

Файнман, Р., Р. Лейтон, М. Сендс. Файнманови лекции по физика. София: Народна просвета, 1976, 10–22 (Амплитуди на вероятността).

Ледерман, Леон, Д. Теърси. Частицата Бог. Ако Вселената е отговорът, какъв е въпросът? София: Просвета, 1997

Грийн, Б. *Еlegantната Вселена*. София: Изток-Запад, 2004

Менский, М. „Квантовата механика: Нови експерименти, нови приложения и нови формулировки на старите въпроси“. *Успехи физических наук*, т. 170, N 6, 2000 г., 631–647, прев. на български в:

Тема 11

Schredinger, E. *What Is Life? The Physical Aspect of Living Cell*. Cambridge Un. Press 1944.
Шредингер, Э. *Что такое жизнь с точки зрения физики?* Ново издание: *Что такое жизнь? Физический аспект живой клетки*. Москва-Ижевск: НИЦ „Регулярная и хаотичекая динамика“, 2002

Бор, Н. „Светлина и живот“. Niels Bohr. *Atomic Physics and Human Knowledge*. J. Wiley & Sons, N.Y., 1958, 3–12

Уотсън, Дж. *Двойната спирала*. С.: Земиздат 1975

Crick, F. *Life Itself. Its Origin and Nature*. New York: Simon and Shuster 1981

Герджиков, *Рационалност и биология*. С.: УИ „Кл. Охридски“ 1991

Докинс, Р. *Себичният ген*. С.: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2007

Тема 12

Ридли, М. *Геномът. Автобиография на един биологичен вид*. С.: Сиела, 2010

Докинс, Р. *Най-великото шоу на Земята*. С.: ИнфоДАР, 2011

Пинкър, *Как работи умът*. С.: Изток-Запад, 2011

Джохансон, Д., М. Иди. *Люси. Истоки рода человеческого*. Москва: Мир, 1984

Тема 13

Hawkins, Jeff (with Sandra Blakeslee). *On Intelligence: How a New Understanding of the Brain will Lead to the Creation of Truly Intelligent Machines* 2004

Llinas, Rudolfo. *I of the Vortex. From Neurons to Self*. Cambridge, MA: MIT Press, 2001

Дойджи, Норман. *Невероятният мозък*. София: Изток-Запад, 2009

Пинкър, Стивън. *Как работи умът*. София: Изток-Запад, 2011

Aysenk, Michael. *Fundamentals of Cognition*. New York: Psychology Press, 2006

Churchland, Patricia. *Neurophilosophy: toward a unified science of the mind-brain*. Cambridge – London: The MIT Press, 1986

Cognitive Psychology and Cognitive Neuroscience. 2006.

http://en.wikibooks.org/wiki/Cognitive_Psychology_and_Cognitive_Neuroscience

Dennet, Daniel. “Quining Qualia”. A. Marcel and E. Bisiach (eds.), *Consciousness in Modern Science*. Oxford Univ. Press, 1988

Nagel, Tomas. “What is it like to be a bat?”, 1974, *Philosophical Review* LXXXIII, 4, 435–450

Northoff, George. *Philosophy of the Brain: The Brain Problem*. Philadelphia: John Benjamins Publishing Co., 2003

Тема 14

Ричли Крейпо. *Културна антропология. Как да разбираме себе си и другите*. София: Лик, 2000

Жулиен, Фр. *Трактат за ефикасността*. С.: Изток-Запад, 2004

Voas, F. *Anthropology and Modern Life*, 1928 (1962).

Даймънд, Дж. *Пушки, вируси и стомана. Защо хората от различните континенти имат различна история и съдба*. София: Издателство „Изток-Запад“, 2006 (Jared Diamond, 2005)

Тойнби, А. *Изследване на историята. Том I. Възникване и развитие на цивилизацията*. Изд.къща „Христо Ботев. София, 1995 (1957, Oxford Un. Press)

Малиновский, Б. „Функциональный анализ“. Malinowski. „The Functional Theory“. *A scientific Theory of Culture and Other Essays*. Chapel Hill, 1944. P. 147-176

Брестед, Дж. *История на Древен Египет. Т. I, II*. София: Абагар, 2008

Тема 15

Turing, A. “Computing Machinery and Intelligence”, *Mind*, 49: 433-460, 1950

Каку, М. *Физика на невъзможното*.

Hawkins, Jeff. *On Intelligence*. Boston: MIT, 2004

„Синтез на живот“

<http://www.reasons.org/articles/harvard-scientists-write-the-book-on-intelligent-design-in-dna>

Д-р Крейг Вентър: ДНК е софтуерът на живота

<http://www.vesti.bg/index.phtml?tid=40&oid=3245531>

Клип: „Вечен двигател от магнити“

<http://www.vbox7.com/play:f2602e0b9d>